

Wnioski z konferencji naukowych

„UWARUNKOWANIA WSPÓŁCZESNEGO ZARZĄDZANIA”

„Uwarunkowania współczesnego zarządzania” – pod takim tytułem na platformie ZOOM, 24 listopada 2021 roku, odbyła się konferencja naukowa zorganizowana przez Zakład Zarządzania Instytutu Ekonomicznego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu (PWSZ) oraz Katedrę Zachowań Organizacyjnych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (UEK). Patronat honorowy na wydarzeniu objęli: Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu dr hab. inż. Mariusz Cygnar, prof. PWSZ, a także Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie dr hab. Stanisław Mazur, prof. UEK.

Inicjatorem przedsięwzięcia był prof. PWSZ i UEK dr hab. Bogusz Mikuła – Kierownik Zakładu Zarządzania Instytutu Ekonomicznego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu oraz Katedry Zachowań Organizacyjnych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Na konferencji wygłoszono 20 referatów dotyczących różnych zagadnień z zakresu uwarunkowań współczesnego zarządzania, a wzięło w niej udział blisko 100 osób – pracowników naukowych, doktorantów, studentów oraz ok. 20 przedstawicieli przedsiębiorstw i organizacji gospodarczych.

Referaty zaprezentowano w trzech sesjach. Pierwszą poprowadził dr hab. Bernard Ziębicki, prof. UEK – Dziekan Kolegium Nauk o Zarządzaniu i Jakości UEK, Kierownik Katedry Metod Organizacji i Zarządzania. W tej sekcji wystąpienia poświęcone były aspektom dotyczącym praktyki zarządzania, pracownikom wiedzy w warunkach Przemysłu 4.0 oraz uwarunkowaniom współczesnego zarządzania, roli kultury w zarządzaniu i przywództwa – jako czynnika warunkującego efektywne zarządzanie w dobie kryzysu pandemii COVID-19. Bardzo interesujące wystąpienie miał gość specjalny konferencji – prof. zw. dr Wolfgang Mayrhofer, Kierownik Interdyscyplinarnego Instytutu Zarządzania i Zachowań Organizacyjnych Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Wiedniu, który podał w wątpliwość najlepsze praktyki zarządzania, wskazując na zasadność korzystania z kontekstualnych praktyk zarządzania. Interesujące wnioski, wynikające z przeprowadzonych badań w dobie pandemii COVID-19, przedstawił prezes PMConsulting Marek Adamski, który rozwinął zagadnienie przywództwa w organizacjach w specyficznych warunkach – pandemii i pracy zdalnej.

Sesję drugą moderował prof. dr hab. Tadeusz Kudłacz – Dyrektor Instytutu Ekonomicznego PWSZ w Nowym Sączu, Kierownik Zakładu Przedsiębiorczości i Innowacji. W tej sekcji wystąpienia mieli m.in. przedstawiciele biznesu – praktycy, z którymi współpracuje Katedra Zachowań Organizacyjnych. Prezentacje praktyków dotyczyły m.in.: funkcjonowania i rozwoju rynku Aniołów Biznesu w Polsce, platform crowdfundingu udziałowego jako źródła pozyskiwania kapitału finansowego przez start-upy oraz grywalizacji, która może pomagać w efektywnym onboardingu pracownika w organizacji. Pojawiły się także zagadnienia dotyczące: społecznej odpowiedzialności biznesu, przygotowania studentów do nauczania zdalnego, zarządzania bezpieczeństwem informacji i satysfakcji pracowników z pracy zdalnej.

W trzeciej sesji debatowano pod kierunkiem prof. dr hab. Krzysztofa Surówki – Kierownika Katedry Finansów Publicznych UEK oraz Kierownika Zakładu Ekonomii i Finansów PWSZ w Nowym Sączu. W tej części konferencji poruszono zagadnienia dotyczące m.in.: zarządzania różnorodnością wiekową, wpływu gier na kształtowanie postaw ludzi, czynników determinujących zmniejszenie zatrudnienia w przedsiębiorstwach w Małopolsce, przywództwa duchowego wśród polskich pracowników, funduszy private equity, start-upów oraz aspektów dotyczących Przemysłu 4.0, ale także rodzajów, poziomów i sposobów uczenia się przedsiębiorstw.

Konferencja obfitowała w liczne dyskusje, które każdorazowo, po zakończeniu kolejnych sesji, mocno się rozbudowywały o różne dodatkowe wątki, a poruszane w ich trakcie zagadnienia i duża aktywność uczestników potwierdziły, że tematy wystąpień były wartościowe poznawczo oraz interesujące dla słuchaczy.

Konferencja była doskonałą okazją do podzielenia się poglądami i najnowszymi osiągnięciami naukowymi, a jednocześnie przyczynkiem do ożywionej dyskusji, wymiany myśli i doświadczeń. Niewątpliwie pozwoliła również na wielopłaszczyznowe poszerzenie wiedzy i dostrzeganie zjawisk w szerokich kontekstach teoretyczno-praktycznych biorących w niej udział uczestników.

opracowali: Marek Makowiec, Sławomir Sikora i Tomasz Załona

„SĄDECCZYNA W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ UE 2021-2027”

W Auli im. Profesora Andrzeja Bałandy Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej Nowym Sączu (PWSZ), w dniu 21 października 2021 roku, odbyła się konferencja pt. „Sądeckczyzna w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2021-2027”, zorganizowana przez Instytut Ekonomiczny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu, Starostwo Powiatowe i Urząd Miasta Nowego Sącza.

To już kolejna konferencja tematyczna zainicjowana przez pracowników Instytutu Ekonomicznego PWSZ, a pierwsza w czasie łagodniejszych obostrzeń spowodowanych pandemią koronawirusa.

Uczestnicy spotkania zgodnie ocenili, że spotkanie to było interesujące i owocne, a wywołane zagadnienia wynikały z szerokiego zainteresowania przygotowywanym przez Rząd programem społeczno-gospodarczym, w tym nowymi zasadami finansowania samorządów i zapowiadany zmianami podatkowymi pod wspólnym hasłem „Nowy ład”. Konferencja była również miejscem dyskusji na temat możliwości wykorzystania znacznych środków unijnych na odbudowę, zwiększanie i wzmocnienie gospodarki, a także zaradzenie skutkom pandemii COVID-19. Beneficjentem środków ma być także samorząd województwa małopolskiego, a będą one skierowane do utworzonych sześciu obszarów funkcjonalnych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Konferencja odbyła się z zachowaniem niezbędnych wymogów bezpieczeństwa. W dyskusji wzięło udział ośmiu panelistów, dwóch moderatorów i trzech prelegentów. Nie zawiedli burmistrzowie i wójtowie, przedstawiciele samorządów i lokalnych przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych.

Gości i współorganizatorów powitał gospodarz spotkania dr Marek Reichel – Prorektor ds. Nauki i Rozwoju PWSZ, a także prezydent Nowego Sącza Ludomir Handzel oraz starosta Marek Kwiatkowski.

Wstępem do dyskusji panelowych było wystąpienie prof. dr. hab. Tadeusza Markowskiego z Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, byłego przewodniczącego Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk, pt. „Zintegrowana współpraca terytorialna ważnym wyznacznikiem siły rozwoju subregionu”. Wprowadził on słuchaczy w tajniki planistyczne, zmieniające się podejście do przygotowywania długofalowych strategii rozwoju zarówno z poziomu kraju, jak też miast i ponadgminnych obszarów funkcjonalnych.

Po wystąpieniu uczestnicy wysłuchali dyskusji w pierwszym panelu pt. „Sądecki Obszar Funkcjonalny¹ w świetle możliwości realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych”, którego moderatorem był prof. dr hab. Tadeusz Kudłacz – dyrektor Instytutu Ekonomicznego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu, a uczestniczyli w nim: Ludomir Handzel – prezydent Miasta Nowego Sącza, Paweł Fyda – burmistrz Miasta Grybowa, Zbigniew Konieczek – prezes Zarządu Newag S.A. i Piotr Repeta – dyrektor Zarządu Tokai Cobex Nowy Sącz.

Wprowadzenia dokonał Jakub Szymański, dyrektor Departamentu Zarządzania Programami Operacyjnymi Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego. Podkreślił on, że Sejmik Województwa Małopolskiego jednogłośnie przyjął Strategię rozwoju województwa „Małopolska 2030”, w której znaczące miejsce wyznaczono ponadgminnym obszarom funkcjonalnym. Jednym z zadań, jakie przed nimi postawiono, a w Małopolsce zarejestrowano ich sześć, jest artykułowanie ponadregionalnych potrzeb przy konstruowaniu szczegółowych polityk regionalnych. Na zintegrowane inwestycje terytorialne, o które aplikować będą obszary funkcjonalne, w tym sądecki, małopolski samorząd przeznaczył 268 mln euro. Metodologia przyznawania środków – finansowania projektów – opierać się ma na 5 wskaźnikach, z których największą wagę (80%) będzie miała liczba ludności na danym obszarze funkcjonalnym. Pozostałe 20% w ocenie przypadnie na: zamożność gmin, stan wyposażenia w infrastrukturę

¹ Sądecki Obszar Funkcjonalny (SOF). Założyli je przedstawiciele 16 gmin powiatu nowosądeckiego. Prezes Zarządu: Ludomir Handzel, prezydent Nowego Sącza, członkowie Zarządu: wójt gminy Łącko Jan Dziejna, wójt gminy Korzenna Leszek Skowron, wójt gminy Łabowa Marta Słaby oraz Jacek Lelek, burmistrz Starego Sącza. Komisji Rewizyjna: wójt gminy Grybów Jacek Migacz, wójt gminy Nawojowa Stanisław Kiełbasa, wójt gminy Rytko Jan Kotarba.

komunalną, poziom ubóstwa, atrakcyjność zamieszkania, w tym wskaźnik migracji. Sądecki Obszar Funkcjonalny, na tym etapie, może liczyć na 38 mln euro, czyli 133 euro na jednego mieszkańca. J. Szymański pokreślił, że obszar Nowosądeckizny znalazł się w środku stawki obszarów funkcjonalnych i został bardziej dowartościowany niż Metropolia Krakowska, a mniej niż obszar Gorlic.

Prof. dr hab. Tadeusz Kudłacz konstatawał, że Sądecki Obszar Funkcjonalny (SOF), który tworzy 16 gmin z powiatu nowosądeckiego wraz z Nowym Sączem, daje możliwość skoordynowanego, zintegrowanego rozwoju i pozwala na szerszy ogląd potrzeb mieszkańców oraz wyjście samorządowców poza granice własnej jednostki. Efektem może być obniżenie kosztów wspólnych inwestycji, a także pełniejsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców wielu gmin i lepsza jakość świadczonych usług przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego (JST). Podkreślił, że SOF wpisuje się w strategiczne działania planistyczne tak krajowe, jak też w Małopolsce, może generować strefy rozwoju oraz ubiegać się o status Obszaru Strategicznej Interwencji (OSI). Postawił też tezę, że samorząd województwa małopolskiego, przy podziale środków pomiędzy projekty i obszary funkcjonalne, powinien wziąć pod uwagę wskaźnik rozwoju, czyli mieć na względzie kwestię, czy zainwestowana złotówka przyniesie w efekcie więcej niż 1 złoty. Uważa, że Nowosądeckie ma potencjał, który spełni ten warunek.

Prezydent Nowego Sącza Ludomir Handzel nie ukrywał rozczarowania ze zbyt skromnych – jego zdaniem – środków, które przewiduje obecny podział na obszary funkcjonalne, co nie odpowiada ani pozycji Sądeckiego Obszaru Funkcjonalnego (SOF), ani oczekiwaniom gospodarzy i mieszkańców, ani potencjałowi i możliwościom wspólnych inwestycji. Podkreślił, że SOF będzie, np. wobec władz Małopolski, mocnym głosem subregionu, który zamieszkuje ok. 300 tys. osób. Tworzące go gminy łączyć powinno jeszcze bardziej szkolnictwo i rozwój szkół branżowych (zawodowych) oraz komunikacja międzygminna. Na czele tej listy spójności są też działania zmierzające do poprawy jakości powietrza, ze względu na charakter turystyczno-wypoczynkowo-uzdrowiskowy.

Burmistrz Grybowa Paweł Fyda w SOF widzi nadzieję na wzmocnienie Sądeckizny i możliwość pozyskania kolejnych, dodatkowych, środków na realizację wspólnotowych projektów. Jego zdaniem, siłą SOP-u jest to, że powstał ponad podziałami.

Prezes Zarządu Nowagu Zbigniew Konieczek podkreślił, że jego firma realizowała szereg działań, które teraz przypisuje się obszarom funkcjonalnym, nim te zostały utworzone. Na liście koniecznych do realizacji zadań umieszcza również ochronę środowiska, komunikację – dojazd do autostrady A4, a także edukację. Jako przykład podał likwidację kotłowni w Nowagu i pobór ciepła z kotłowni miejskiej, co sprawia, że rocznie nie spala się 20 tys. ton węgla i co w konsekwencji przyczynia się do czystszeo powietrza nad miastem. Prelegent zwrócił także uwagę na współpracę Nowagu z Politechniką Krakowską, co zaowocowało otwarciem kierunku Inżynieria pojazdów szynowych, a także z Urzędem Miasta Nowego Sącza, realizując innowacyjny program nauczania matematyki.

Podobne uwagi zgłosił Piotr Repeta – dyrektor Zarządu Tokai Cobex Spółka z o.o. Skale problemu dawnych Sądeckich Zakładów Elektro-Węglowych w Nowym Sączu (SZEW) obrazują liczby: rocznie z zakładu wyjeżdża ok. 50 tys. ton wyrobów grafitowych, do wytworzenia których potrzeba mniej więcej tyle samo ton surowców, które w znacznej części dowożone są transportem samochodowym. Przejazd przez Nowy Sącz tej kawalkady ciężkich samochodów i dojazd do Brzeska jest dla zakładu priorytetem. Podobnie ochrona środowiska, w którą zakład regularnie inwestuje kwoty liczone w milionach euro, bowiem certyfikaty zielonej energii są bardzo drogie i mogą wpłynąć na konkurencyjność zakładu. P. Repeta zwrócił również uwagę na absurdy związane z ochroną środowiska. Zakład wytwarza i odzyskuje znaczną ilość ciepła, którym chętnie podzieliłby się z miastem, ale – niestety – na ul. Węgierskiej nie ma sieci ciepłowniczej, a firmy w jego pobliżu nie są tym zainteresowane. Wiele lat temu upadł pomysł budowy centralnej ciepłowni dla miasta właśnie na bazie ówczesnego SZEW. Bolączką dla Tokai Cobex Polska jest także brak odpowiednio przygotowanych do pracy w tym zakładzie potencjalnych pracowników, co – jego zdaniem – również wynika ze słabości systemu edukacyjnego, nastawionego na kształcenie ogólne.

Panel II pt. „Bieguny rozwoju Sądeckizny – ograniczenia i konieczne do przełamania bariery” moderował dr Marek Reichel – Prorektor ds. Nauki i Rozwoju PWSZ, a panelistami byli: Marek Kwiatkowski – starosta Nowosądecki, Jan Golba – burmistrz Miasta i Gminy Muszyna, Jan Golonka – prezes Sądeckiej Grupy Producentów Owoców i Warzyw „Owoc Łącki” oraz Wiesław Pióro – prezes Zarządu Uzdrowiska Krynica-Żegiestów S.A. Debata ta koncentrowała się wokół potencjału, przewag i zagrożeń Sądeckizny.

Wprowadzenia dokonał Grzegorz Biedroń – radny Sejmiku Województwa Małopolskiego – przewodniczący Komisji Rozwoju Regionu, Promocji i Współpracy z Zagranicą, a także prezes Małopolskiej Organizacji Turystycznej. W swoim wystąpieniu pokazał Sądeckiznę oraz południe Małopolski w kontekście fałszywego postrzegania i pomniejszania jej potencjału na różnych szczeblach decyzyjnych, co utrudnia samorządom dostęp do środków na inwestycje. Koronnym argumentem jest wykluczenie komunikacyjne i niemoc w planowaniu oraz budowie tak potrzebnej temu regionowi „sądeczanki” – drogi prowadzącej z Nowego Sącza do Brzeska i autostrady A4, a także brak odgałęzienia do Krakowa szlaku Via Carpatia. Wskazał on również niekonsekwencje w lokowaniu m.in. inwestycji drogowych, które często realizowane są niekoniecznie w regionach tego najbardziej potrzebujących. Wzorem, także dla, nas powinna być Litwa, gdzie kieruje się kryteriami opłacalności i korzyści. Komisja Europejska właśnie Litwę ocenia najlepiej, jeśli chodzi o efektywność wykorzystania środków europejskich w budowie szlaków komunikacyjnych.

Moderator dr Marek Reichel przywołał wyniki badań, które mówią, że wyzwaniem w perspektywie kolejnych lat jest malejąca liczba urodzeń, a rosnąca w strukturze społecznej liczba osób w wieku 60+, których obecnie jest 20%, a w 2050 roku będzie 40%. Pokreślił on, że Sądecki Obszar Funkcjonalny daje szansę regionowi i tworzącym go gminom na synergii podjętych działań, gdyż wartość tej nowej struktury – SOF – to więcej niż suma jego składowych. Przed panelistami dr Marek Reichel postawił następujące kwestie: czym Sądeckizna może się pochwalić, jakie są źródła jej przewagi konkurencyjnej i na jakich biegunach należy oprzeć jej rozwój?

Starosta nowosądecki Marek Kwiatkowski wśród priorytetów rozwoju Sądeckizny wskazał m.in. dostępność komunikacyjną regionu i turystykę, jako motor rozwoju gospodarczego. Podkreślił, że dobra infrastruktura drogowa warunkuje też rozwój firm. Jako przykład podał nowo wybudowaną drogę – obwodnicę zachodnią Nowego Sącza. Po jej oddaniu do użytku powstało przy niej kilka świetnie prosperujących przedsiębiorstw. Słabą stroną regionu, także dla M. Kwiatkowskiego, jest brak dobrego i szybkiego połączenia drogowego z Brzeskiem i autostradą A4, czyli tzw. „sądeczanki”. Podsumował, że koniecznością jest inwestowanie w regionie w infrastrukturę, bez której grozić mu będzie emigracja młodych, wykształconych osób. Przewidywane środki należy przeznaczyć na projekt spektakularny, ważny dla całej społeczności Sądeckiego Obszaru Funkcjonalnego.

Burmistrz Miasta i Gminy Muszyna Jan Golba wskazał na kilka węzłowych zagrożeń dla regionu i rozwoju w ramach Sądeckiego Obszaru Funkcjonalnego. W staraniach o czyste powietrze wyzwaniem jest obniżenie emisji zanieczyszczeń. Proces ten może opóźnić się, a nawet zatrzymać, ze względu na wycofywanie się właścicieli domów z ogrzewania ekologicznego – gazowego, z powodu rosnącej ceny tego medium. Pilnego rozwiązania wymaga coraz bardziej narastający problem zagospodarowania odpadów. Rozwiązaniem może być spalarnia i to powinno być jednym z zadań SOF. Wykluczenie komunikacyjne, czyli brak szybkiego połączenia drogowego lub/i kolejowego, to kolejna kwestia problematyczna, której bez woli politycznej Warszawy SOF nie będzie mógł rozwiązać.

Jan Golonka – prezes Sądeckiej Grupy Producentów Owoców i Warzyw „Owoc Łącki” – wskazał na problemy, jakie dla producentów branży rolno-spożywczej stwarza słabe skomunikowanie Sądeckizny z pozostałą częścią kraju. Rzutuje to na opłacalność produkcji oraz konkurencyjność producentów i produktów. Czas w biznesie ma wymierną wartość, liczoną w złotych. Zadaniem dla SOF, według J. Golonki, jest także wykreowanie i promocja marki sądeckiej, co może być jedną z przesłanek sukcesu regionu.

Prezes Zarządu Uzdrawiska Krynica-Żegiestów Wiesław Pióro do zestawu wyzwań, jakie stoją przed SOF, dołącza: komunikację, także lokalną, skorelowanie działań pomiędzy gminami. Dodaje, że znaczącą wartością będzie współpraca biznesu, samorządu i nauki. SOF może być spójnikiem współpracy międzygminnej, pozwalającym na spojrzenie makro w ramach tej struktury i zintegrowanie się wokół przyjętego głównego projektu (projektów). Podsumował on, że te wyzwania, przed którymi stajemy w perspektywie lat i kolejnego okresu finansowania do 2027 roku, wymagają, by każdy samorządowiec i biznesmen odpowiedział na pytanie: co zrobiłem dla rozwoju tego bliższego oraz dalszego otoczenia i środowiska?

Konferencja zorganizowana przez PWSZ w Nowym Sączu, Starostwo Powiatowe i Urząd Miasta Nowego Sącza jest elementem wzmacniającym współpracę podmiotów na rzecz pozyskiwania środków unijnych w perspektywie 2021-2027. Pożądanym sukcesem tych działań wzmacni konkurencyjność JST w ramach SOF. Jest to również okazja do podkreślenia roli samorządów lokalnych i znaczenia lokalnych firm, które funkcjonują w regionie i mają realny wpływ na rozwój gospodarczy.

Uczestnicy konferencji jednomyślnie podkreślali, że wielość podjętych tematów, ich waga, zainteresowanie nimi wskazują na potrzebę organizowania kolejnych tego typu platform dyskusji, wymiany poglądów i wypracowywania wniosków, a także do powrotu do podjętych zagadnień i ich ponownego przeanalizowania oraz zbilansowania po roku.

Pełna informacja o konferencji znajduje się na stronie internetowej Instytutu Ekonomicznego PWSZ: <https://www.pwsz-ns.edu.pl/ie>.

opracowali: Sławomir Sikora i Jarosław A. Handzel